

EVROPSKÉ ÚČETNICTVÍ

Charakteristika předmětu

- **Harmonizace účetnictví**
- **Direktivy EU, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví**

Požadavky na ukončení předmětu

- **50 % účast**
- **Prezentace (jedna povinná + další, při nesplnění povinné prezentace odpočet 10 bodů ze zápočtového testu, za každou další nepovinnou připočteno 5 bodů k závěrečnému testu, maximálně 10 bodů, pouze u řádného termínu zkoušky)**
- **Test (60% úspěšnost)**
- **Zkouška**
  - **Písemná, teoretická a praktická část (příklady)**

Literatura - základní

- **Hýblová, Sedláček, Valouch.**
Mezinárodní účetnictví. Skripta MU
Brno. 2004
- **Hýblová, E. Mezinárodní účetnictví –**
pracovní sešit

Literatura - doplňující

- Krupová, Vašek, Černý. *IAS/IFRS*. VOX, a.s. Praha. 2005. ISBN 80-86324-44-3
- Šrámková, Janoušková. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, praktické aplikace*. Institut svazu účetních, Praha. 2004. ISBN 80-86716-09-0
- *Účetnictví II*. Učebnice systému certifikace účetních v ČR. Institut svazu účetních, a.s., Praha 2004. ISBN 80-86716-08-2
- *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)* 2005. Svaz účetních Praha. 2006 (Český překlad IFRS)

www.stránky

- www.iasb.org
- www.pwc.cz
- www.iasplus.com
- www.mfcr.cz

Přednášky

- **Úvod do Evropského účetnictví, harmonizace účetnictví, direktivy EU.**
- **Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – koncepční rámec.**
- **Sestavování účetní závěrky – IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky.**
- **IAS 8 - Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby.**
- **IFRS 1 – první aplikace IFRS.**
- **IAS 7 – Výkaz cash flow.**
- **IAS 16 – Pozemky, budovy, zařízení.**
- **IAS 40 – Investice do nemovitostí.**
- **IAS 38 - Dlouhodobý nehmotný majetek .**
- **IAS 17 – Leasingy.**
- **IAS 36 - Snížení hodnoty aktiv.**
- **IAS 2 - Zásoby.**
- **IAS 37 - Rezervy , závazky**
- **Peníze, pohledávky, finanční majetek – IAS 32 – Finanční nástroje, zveřejňování a prezentace, IAS 39 – Finanční nástroje – účtování a oceňování.**
- **IAS 18 – Výnosy.**
- **Daně ze zisku, odložená daň – IAS 12.**
- **IAS 21 – Důsledky změn směnných kurzů cizích měn.**

Semináře

- **Úvodní seminář- organizační záležitost- opakování základů účetnictví.**
- **Účetní závěrka v české účetní legislativě.**
- **Direktivy EU**
- **Sestavování účetní závěrky – IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky, IAS 8 - Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby, IFRS 1 – první aplikace IFRS, IAS 7 – Výkaz cash flow.**
- **Dlouhodobý majetek – IAS 16 – Pozemky, budovy, zařízení, IAS 40 – Investice do nemovitostí.**
- **Dlouhodobý nehmotný majetek – IAS 38, Snížení hodnoty aktiv - IAS 36.**
- **Kontrolní test.**
- **Leasingy IAS 17.**
- **Zásoby – IAS 2, Závazky, rezervy – IAS 37.**
- **Peníze, pohledávky, finanční majetek .**
- **Náklady a výnosy – IAS 18 – Výnosy, Odložená daň – IAS 12.**
- **Postupy při přepočtu cizí měny – IAS 21 – Důsledky změn směnných kurzů cizích měn.**
- **IAS 20 – Účtování státních dotací a zveřejňování státní podpory; Výpůjční náklady – IAS 23.**
- **Opakování, závěrečný seminář.**

ÚVOD DO HARMONIZACE ÚČETNICTVÍ KONCEPČNÍ RÁMEC IAS

Cíl účetnictví

- ZÍSKÁVÁNÍ, TŘÍDĚNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ INFORMACÍ
- 1) Soustava účetních záznamů (*zákon o účetnictví*)
- 2) Účetnictví je servisní činnost. Jeho funkcí je zajišťovat o ekonomické entitě kvantitativní informace primárně finanční povahy, které jsou užitečné pro rozhodování v oblasti ekonomiky (*Americký institut certifikovaných účetních ve formě standardu*)
- 3) Je vědou o sběru, záznamu, klasifikaci, sumarizaci, interpretaci finančních a jim obdobných dat takovým způsobem, aby mohla být činěna podnikatelská rozhodnutí. Je jazykem podnikatelské komunikace.
- 4) Účetnictví se zabývá kvantifikací ekonomických jevů v peněžním vyjádření s cílem shromažďovat, zaznamenávat, oceňovat a sdělovat výsledky minulých událostí a napomoci rozhodování
- (*3/4 Slovník účetních výrazů, vydaný Institutem účetních znalců Anglie a Walesu*)

Uživatelé účetních informací

- **!!MANAGEMENT PODNIKŮ!!**
- **INVESTOŘI NA KAPITÁLOVÉM TRHU**
- **OBCHODNÍ PARTNEŘI**
- **BANKY**
- **STÁT**

Rozdíly v národních úpravách

- Rozdíly z důvodů ekonomických, historických, politických, právních atd.
- Vymezení uživatelů (*souvisí s financováním*)
- anglosaské systémy -investoři, majitele akcií a držitelé dluhopisů
- evropské systémy - stát, banky, vedení

Regulace a harmonizace

- Regulace
- Regulace v ČR
- Co je harmonizace

Harmonizace

Mezinárodní regulace, sladění národních
úprav účetnictví, napomáhající k
zajištění vyšší srovnatelnosti účetních
závěrek. Nejde o sjednocení, o shodu,
pouze o sladění vnitřní logiky.

Směry harmonizace

- **EU – 4, 7, 8 direktiva + standardy od 1.1.2005 pro firmy kotované na burze**

(zákon 563/1991 Sb., v aktuálním znění, § 19, odst. 9 –“...účetní jednotky, které jsou obchodní společnosti a které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU, použijí pro účtování a sestavení účetní závěrky Mezinárodní účetní standardy...”“

- **Světová harmonizace IAS/IFRS & US GAAP** (Generally Accepted Accounting Principles, Mládek, R.: Světové účetnictví).

www.us-gaap.cz. www.a-is-a.cz)

Srovnání IFRS & ČÚP

	ČÚP	IFRS	Rozdíl (IFRS-ČÚP)
Aktiva celkem	217 577	274 143	+56 566
- stálá aktiva	195 720	254 443	+58 723
- oběžná aktiva	21 857	19 700	-2 157
Pasiva celkem	217 577	274 143	+56 566
- vlastní kapitál	139 215	157 580	+18 365
- dluhy	78 362	116 563	+38 201
Výsledek hospodaření	13 931	6 451	-7 480

Srovnání IFRS & ČÚP

Položka	ČÚP	IFRS	Rozdíl (IFRS-ČÚP)
Rentabilita celkového kapitálu (%)	8,55	2,43	-6,12
Rentabilita vlastního kapitálu (%)	10,02	4,09	-5,93
Rentabilita dlouhodobého kapitálu (%)	8,49	2,97	-5,52

MEZINÁRODNÍ ÚČETNÍ STANDARDY

- **Mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards = IAS) + Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (International Financial Reporting Standards = IFRS).**
  - **vydávané Radou pro Mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Board – IASB)**

IAS/IFRS obsahují:

- **Úvod a předmluva**
- **Koncepční rámec**
- **Standardy IAS/IFRS**
- **Interpretace SIC (Standards Interpretations Committee) /IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee)**

ČLENĚNÍ STANDARDU

- **Cíl standardu a rozsah působnosti**
- **Definice pojmů**
- **Způsoby oceňování**
- **Kritéria pro rozpoznání (vykázání) položky v účetní závěrce**
- **Požadavky na zveřejnění**

KONCEPČNÍ RÁMEC

Koncepční rámec

- ⇒ **Základní předpoklady.**
- ⇒ **Kvalitativní vlastnosti účetní závěrky.**
- ⇒ **Základní položky účetní závěrky.**
- ⇒ **Podmínky zobrazení základních položek účetní závěrky.**
- ⇒ **Oceňování základních položek účetní závěrky.**
- ⇒ **Pojetí vlastního kapitálu a jeho zachování.**

Složky závěrky

- **Rozvaha**
- **Výkaz zisků a ztrát**
- **Výkaz změn ve finanční pozici (cash flow +doplňující údaje)**
- **Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu.**

Uživatelé účetních informací

- **Zaměstnanci**
- **Poskytovatelé finančního kapitálu**
- **Dodavatelé**
- **Zákazníci**
- **Vláda**
- **Veřejnost**

Cíl účetní závěrky

**Poskytovat informace o finanční pozici, výkonnosti
a změnách ve finanční pozici podniku.**

Základní předpoklady

Akruální princip

Předpoklad trvání podniku

Kvalitativní charakteristiky

rysy, které činí položky účetní závěrky užitečné
pro uživatele:

SROZUMITELNOST

RELEVANCE

SPOLEHLIVOST

SROVNATELNOST

Základní položky účetní závěrky

Aktiva, dluhy, náklady, výnosy, zisk, vlastní kapitál.

Aktiva

Představují pro účetní jednotku budoucí ekonomický prospěch, mají schopnost přispět v budoucnu přímo nebo nepřímo k přírůstku finančních prostředků podniku, jsou výsledkem minulých transakcí, není důležité mít vlastnické právo k aktivu, ale mít pod kontrolou užitek, který aktivum přináší.

Podmínky zobrazení

jistota budoucího ekonomického užitku

spolehlivost jeho ocenění

Dluhy

Současná povinnost podniku, která vznikla jako důsledek minulých událostí a která naopak v budoucnu vyvolá odliv ekonomických užitků.

Podmínky zobrazení

**dostatečná pravděpodobnost budoucího odlivu ekonomických prostředků
spolehlivost jeho ocenění**

Vlastní kapitál

Zbytkový podíl na aktivech podniku po odečtení dluhů.

Zisk

Měřítko výkonnosti.

Výnosy

Zvýšení ekonomického užitku, které se projeví buď zvýšením aktiv nebo snížením dluhů, k němuž došlo v průběhu účetního období jiným způsobem než vkladem vlastníků.

Podmínky zobrazení

spolehlivost měření

dostatečný stupeň jistoty

$$\text{VÝNOSY} = \text{TRŽBY} + \text{PŘÍRŮSTKY}$$
$$(\text{INCOME} = \text{REVENUES} + \text{GAINS})$$

Náklady

Snížení ekonomického užitku, které se projeví buď snížením budoucí užitečnosti aktiv nebo nárůstem dluhů, k němuž došlo v průběhu účetního období jiným způsobem než odčerpáním vlastníky.

Podmínky zobrazení

spolehlivost měření

$$\text{NÁKLADY} = \text{NÁKLADY} + \text{ÚBYTKY}$$
$$(\text{EXPENSES} = \text{EXPENSES} + \text{LOSSES})$$

Oceňování prvků účetní závěrky

HISTORICKÉ NÁKLADY

BĚŽNÁ CENA

REALIZOVATELNÁ HODNOTA

SOUČASNÁ HODNOTA

Historické náklady

AKTIVA

Ocenění na úrovni peněz, nebo peněžních ekvivalentů nebo v přiměřené hodnotě, kterou by bylo potřeba vynaložit na jejich získání v době jejich pořízení.

ZÁVAZKY

Na úrovni příjmů, které by bylo možno získat směnou při postoupení závazků nebo na úrovni peněz, kterou bude třeba vynaložit na úhradu závazků z běžného podnikání.

Běžná cena

Aktiva

Na úrovni peněz nebo ekvivalentů, které by bylo nutno zaplatit, jestliže by se stejné nebo obdobné aktivum pořizovalo v současné době.

Závazky

V nediskontované částce peněz vynaložených k zaplacení v současné době.

Realizovatelná hodnota (vypořádací)

AKTIVA

Na úrovni peněz, které by bylo možno získat jejich prodejem při běžném vyřazení.

ZÁVAZKY

Ve vypořádacích hodnotách, v nediskontované úrovni peněz nebo ekvivalentů, které bude třeba zaplatit při úhradě závazků v běžném podnikání.

Současná hodnota

AKTIVA

Současná diskontovaná hodnota budoucích čistých přítoků peněz, které se očekávají, že je položka bude vytvářet v podnikání.

ZÁVAZKY

V současné diskontované hodnotě budoucích čistých odtoků peněz, které se očekávají, že budou nutné k vypořádání závazků v běžném podnikání.

Současná hodnota

$$SH = C / (1 + r)^n$$

Příklad

Podnik koupil 1.1. roku 1 majetek za 500. Majetek se bude splácet 3 roky, vždy k 31.12. V rovnoměrných splátkách v hodnotě 201, úrok 10%. Rozvrhněte úrok metodou efektivní úrokové míry:

Rok (k 31.12.)	Splátka	Úroková míra	Dluh na začátku období	Úrok	Snížení dluhu
1.	201	10%			
2.	201	10%			
3.	201	10%			

Řešení

- **Současná hodnota splátek je 500**

Rok (k 31.12.)	Splátka	Úroková míra	Dluh na začátku období	Úrok	Snížení dluhu
1.	201	10%	500	50	151
2.	201	10%	349	35	166
3.	201	10%	183	18	183

Pojetí a uchování kapitálu

STANOVUJE CÍL, KTERÝ MÁ BÝT DOSAŽEN PŘI VYJÁDŘENÍ ZISKU

- **Uchování finančního kapitálu:**
  - nominálně,
  - v jednotkách stálé kupní síly.
- **Uchování produkčního kapitálu.**